

מדינת ישראל, משרד המשפטים
دولة إسرائيل, وزارة العدل
STATE OF ISRAEL, Ministry of Justice
נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
مفوضية مساواة حقوق الأشخاص ذوي إعاقة
Commission for Equal Rights of Persons with Disabilities

כל בניין ציבורי חדש מחוייב להיות נגיש לאנשים עם מוגבלות החל מ- 1 באוגוסט 2009

במרץ השנה פורסם תיקון לתקנות התכנון והבניה, העוסק בדרישות להתאמת נגישות בכל מבני הציבור החדשים הנבנים בישראל, כך שיהיו נגישים גם לאנשים עם מגוון סוגי המוגבלות. התקנות נכתבו בעקבות תיקון מס' 2 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח – 1998 - "תיקון הנגישות".

החוק מטיל על נציבות שוויון זכויות לפעול לקידום השוויון של אנשים עם מוגבלות, כך שיוסרו חסמים ומחסומים העשויים למנוע מהם את השתלבותם בחברה הישראלים בכל תחומי החיים. התקנות קובעות כללים מפורטים, המשלימים את החקיקה, המורים כיצד יש ליישמה.

התיקון נכנס לתוקף **מתחילת אוגוסט 2009** ומחייב כל בניין חדש או תוספת לבניין קיים לעמוד בדרישות הנגישות, כך שכל אדם עם מוגבלות יוכל להגיע למבנים העומדים לרשות הציבור ולהשתמש בהם באופן חופשי שוויוני, עצמאי, מכובד ובטיחותי.

משרד הפנים בהתייעצות עם נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות במשרד המשפטים, ניסחו את התקנות החדשות והובילו לאישורן. תהליך התקנתן כלל התייעצות אינטנסיבית עם ארגונים המייצגים אנשים עם מוגבלות.

התקנות מתנות את קבלתם של היתרי בניה (או הרחבת מבנה קיים), בעמידה בדרישות והתנאים, המאפשרים נגישות לאנשים עם מוגבלות. בנוסף הן מחייבות להבטיח נגישות חלופית בתקופת ביצוע עבודות הבנייה (בתוספת לבניין קיים).

על מנת להבטיח עמידה בדרישות, ילווה התכנון והאכלוס של בנייני הציבור החדשים על ידי אנשי מקצוע מורשים בתחום הנגישות של מבנים, תשתיות וסביבה (מתו"ס), האמורים

להתייעץ עם מורשי נגישות שירות. חוות הדעת של מורשה נגישות מתו"ס תאשר, כי מתקיימות הוראות הנגישות לגבי אותו בניין.

התקנות החדשות מהוות שיפור משמעותי לעומת ההוראות שהיו קיימות עד היום בנושא ומכילות שינויים רבים. כך לדוגמה, התקנות החדשות מקיפות את כל מבני הציבור בארץ בעוד שההוראות הישנות התייחסו רק לחלק קטן מהן. התקנות החדשות כוללות הוראות נגישות מעודכנות יותר, מציינות לפרטי פרטים את התאמות הנגישות ומחייבות נגישות לכל מפלס. זאת, להבדיל מהתקנות הקודמות, שבמרבית הבניינים דרשו נגישות לפחות לקומה אחת בלבד. כמו כן, הן נותנות מענה לאנשים עם כל סוגי המוגבלויות השונות, לרבות לאנשים עם לקויות ראייה ושמיעה, וזאת בנוסף לאנשים עם מוגבלות בניידות.

חידוש מרכזי נוסף בתקנות החדשות הוא קיומם של מנגנוני אכיפה ובקרה חדשים, ואפקטיביים. על נציבות השוויון זכויות הוטל תפקיד מרכזי בהפעלת מנגנונים אלה. הנציבות נערכת לכך, ותפעל להביא את החקיקה החדשה לביטוי יום יומי וזאת בעזרת סמכויות הפיקוח, הרגולציה והתביעה האזרחית והפלילית המסורות בידה.

הנציבות פועלת להטמעה ויישום התקנות ע"י הציבור ועושה שימוש נרחב באתר האינטרנט שלה, שניתן להוריד ממנו את נוסח התיקון החדש ואף למצוא בו קישור לרשימת מורשי הנגישות, המנוהלת על ידי משרד התמ"ת וכן שרטוטים לשימושם של אנשי מקצועות התכנון והבינוי.

התקנות החדשות מהוות צעד חשוב לקראת מימוש זכותם של אנשים עם מוגבלות לשוויון זכויות. מטרתן היא לקדם את הנגשת הציבורית בישראל לאנשים עם מוגבלות ולאפשר את השתתפותם המלאה של אנשים עם מוגבלות בחברה הישראלית. התהליכים המבורכים לקידום הנגישות וההשתלבות בקהילה, שמוטמעים כבר היום בתחומים ובמקומות שונים, מעידים כי קיימת הכרה בחשיבות הנושא. אנו מקווים שכעת, עם כניסת התקנות לתוקף, מגמה זו אף תתעצם.